

Cop 69618
doc 69024

000069618
P
P
065860
Tema's wat in Nuus- en
Nuusfokusprogramme voor
die 1983-referendum op TV1
beklemtoon is

182969112F

000069618
2844363866

RGN-PUBLIKASIELYS

'n Volledige lys van RGN-publikasies of 'n lys van publikasies van
'n besondere instituut van die RGN kan van die Publikasiebestuurder
verkry word.

PROJEKNOMMER
REKORDNOMMER
KAARTNOMMER

R	E	F
		1

$$\begin{array}{r} 1 \\ - 4 \\ \hline 7 \end{array}$$

8	-	15
16	-	23
24	-	31
32	-	39
40	-	47
48	-	55
56	-	63
64	-	71
72	-	79
		80

Temas wat in Nuus- en Nuusfokusprogramme voor die 1983-referendum op TV1 beklemtoon is

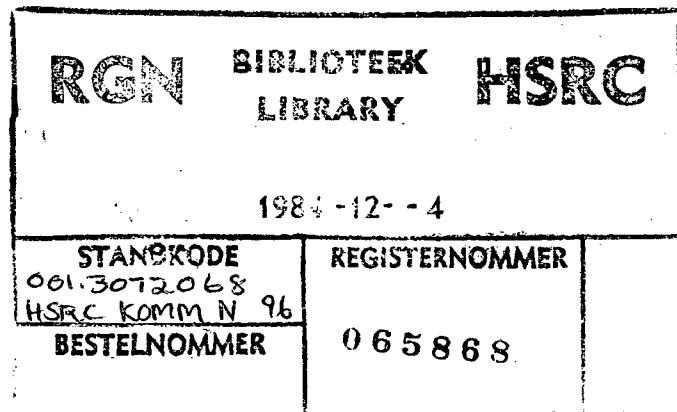
H. van Rooyen
D.P. Conradie

VERWYSINGS

HOLSTI, O.R. Content analysis for the social sciences and humanities.

Reading : Addison-Wesley, 1969.

KRIPPENDORFF, K. Bivariate agreement coefficients for reliability of data. In : BORGATTA, E.F., BORNSTEDT, G.W. (eds.) Sociological methodology. San Francisco : Jossey Bass Inc., 1970.

H. van Rooyen, D.Phil., Senior Navorsier
D.P. Conradie, Ph.D., Senior Hoofnavorsier

Instituut vir Kommunikasienavorsing
Direkteur: Dr. P.C.J. Jordaan

ISBN 0 7969 0149 X

Prys: R5,55
(AVB uitgesluit)

argumente wat by die verskillende temas oorredend ten opsigte van 'n ja-
of nee-stem was. Daar is by bykans al die temas bevind dat meer tyd
gewy is aan boodskappe wat 'n ja-stem voorgestaan het as aan dié wat
ten gunste van 'n nee-stem was. Die boodskappe ten gunste van 'n ja-
stem het meesal oor die temas "Grondwetlike verandering", "Magsdeling"
en "Godsdiens" gehandel, terwyl "Magsdeling", "Grondwetlike verandering"
en "Posisie van Swartes" die opvallendste temas was by die boodskappe
wat 'n nee-stem gepropageer het.

3.5 SLOT

Die navorsing waaroor daar in hierdie publikasie gerapporteer word, vorm
deel van 'n oorkoepelende projek wat nie net uit 'n inhoudsontleding van
televisieprogramme bestaan nie, maar wat ook 'n landswye telefoonopname
insluit. Daar word beoog om die resultate van die inhoudsontleding en
opname met mekaar in verband te bring deur te let op die ooreenkoms tussen
die temas wat in die televisie-uitsendings beklemtoon is en die
temas wat volgens die antwoorde van die respondentie die meeste van
belang was by die besluit op referendumdag om ja of nee te stem.
Sodoende sal gepoog word om inligting te verkry oor die agendastellende
funksie wat TV1-uitsendings moontlik tydens die referendum van 1983
gespeel het.

INHOUD

HOOFSTUK

BLADSY

1 AGTERGROND, DOEL EN METODE 1

1

2 NAVORSINGSRESULTATE 10

10

3 SAMEVATTING 23

23

VERWYSINGS

27

TABELLE

	BLADSY
2.1 TYD AAN TEMAS IN NUUS- EN NUUSFOKUSPROGRAMME AFGESTAAN	15
2.2 TYD AAN TEMAS IN NUUSPROGRAMME AFGESTAAN	15
2.3 TYD AAN TEMAS IN NUUSFOKUSPROGRAMME AFGESTAAN	16
2.4 TYD AAN TEMAS DEUR MEDEDELERS AFGESTAAN	17
2.5 TYD AAN TEMAS DEUR MEDEDELERS IN NUUSPROGRAMME AFGESTAAN	18
2.6 TYD AAN TEMAS DEUR MEDEDELERS IN NUUSFOKUSPROGRAMME AFGESTAAN	19
2.7 TYD AAN RIGTING VAN TEMAS AFGESTAAN	20
2.8 TYD AAN RIGTING VAN TEMAS IN NUUSPROGRAMME AFGESTAAN	21
2.9 TYD AAN RIGTING VAN TEMAS IN NUUSFOKUSPROGRAMME AFGESTAAN	22

woordvoerders van die vier Blanke opposisiepartye (die HNP, KP, NRP en PFP) gesamentlik verleen. Die ander mededelers wat relatief prominent was, was akademici en SAUK- en koerantverteenvoordigers.

'n Ontleding van die mate waarin elk van die mededelers die verskillende temas beklemtoon het, het getoon dat die Regering die meeste tyd bestee het aan "Grondwetlike verandering", terwyl "Godsdiens" en "Buiteland" die tweede en derde posisies ingeneem het. Die temas wat die meeste deur die opposisiepartye gesamentlik beklemtoon is, was "Magsdeling", "Grondwetlike verandering" en "Posisie van Swartes". Menings van akademici is die meeste gevra ten opsigte van "Magsdeling", "Grondwetlike verandering" en "Magte van die President", terwyl SAUK-verteenvoordigers (soos nuuslesers en programmaanbieders) hoofsaaklik verslag gelewer het aangaande gebeure wat op die referendum betrekking gehad het. Verteenvoordigers van koerante het ook meesal oor hierdie tema of oor die tema "Grondwetlike verandering" gepraat.

Verder is daar ten opsigte van elke tema nagegaan watter mededeler die meeste tyd daaraan afgestaan het. Daar is gevind dat die Regering by vyf van die temas (naamlik "Grondwetlike verandering", "Menseregte", "Ander aspekte van die grondwet", "Godsdiens" en "Buiteland") die prominentste mededeler was, terwyl akademici by twee temas ("Magsdeling" en "Magte van die President") meer tyd daaraan as die ander mededelers bestee het.

3.4 RESULTATE TEN OPSIGTE VAN DIE TYD WAT AAN DIE RIGTING VAN DIE BOODSKAPPE AFGESTAAN IS

In die ontleding is ook gelet op die mate waarin tyd afgestaan is aan

voor die referendumdag op TV1 gebeeldsaai is. Daar is ook gelet op die wyse waarop die temas deur die verskillende mededelers (bronne) in die twee soorte programme beklemtoon is, en op die rigting van hul boodskappe (dit wil sê of 'n ja-stem of 'n nee-stem voorgestaan is).

HOOFSTUK 1

AGTERGROND, DOEL EN METODE

1.1 AGTERGROND

Die ontleding van die programme is deur twee opgeleide kodeerders gedaan. Voordat die ontleding 'n aanvang kon neem, is daar eers 'n studie van die interbeoordelaarbетroubaarheid uitgevoer. Die hoë koëffisiënte van betrouwbaarheid wat hiermee verkry is, dui daarop dat die ontleders hul taak goed verstaan het en dat subjektiwiteit in die ontledings in 'n hoë mate uitgeskakel is.

Die Regering van die RSA het na verskeie jare van voorbereiding 'n nuwe konsepgrondwet vir die land in 1983 bekendgestel. Die tweede November 1983 is as referendumdag aangekondig, en op hierdie dag kon die kiesers van die land deur middel van 'n ja- of nee-stem by die stembus aandui of hulle meen dat die Regering met die implementering van die voorgestelde grondwet kon voortgaan of nie.

3.2 RESULTATE TEN OPSIGTE VAN DIE TYD WAT IN DIE GEHEEL AAN DIE TEMAS AFGESTAAN IS

Daar is bevind dat, van al tien temas wat ondersoek is, "Grondwetlike verandering" die meeste tyd opgeneem het, naamlik ongeveer een kwart van die totale tyd wat aan die referendum afgestaan is. Hierdie tema was veral in nuusprogramme prominent, maar in Nuusfokusprogramme is "Magsdeling" die meeste genoem. Ander temas wat relatief prominent was, was "Algemeen" (wat hoofsaaklik gedui het op die nuusdekking van gebeure om die referendum), "Posisie van Swartes" en "Godsdiens".

Die massamedia in die RSA het die aangeleentheid benut : lank voor die stemdag is inligting oor die voorgestelde grondwet verskaf en is daarmee begin om prominensie te verleen aan menings wat oor die saak gehuldig word. Koerante het vir of teen die voorgestelde grondwet standpunt ingeneem, en op TV1 het daar tydens die ses weke voor die referendumdag 'n reeks spesiale Nuusfokusprogramme verskyn. Sodoende is die referendumbeleide van die vyf politieke partye, naamlik die Nasionale Party (NP), die Progressiewe Federale Party (PFP), die Nuwe Republiek Party (NRP) die Konserwatiewe Party (KP) en die Herstigte Nasionale Party (HNP), bekendgemaak.

3.3 RESULTATE TEN OPSIGTE VAN DIE TYD WAT DEUR DIE MEDEDELERS AAN DIE TEMAS AFGESTAAN IS

Die mededeler wat relatief die meeste tyd gegun is om oor die referendum te praat (naamlik ongeveer een kwart van die totale tyd wat aan die referendum gewy is), was die Regering. Naastenby net soveel tyd is aan

In die uitsendings en berigte is sekere temas, byvoorbeeld sekere fasette of implikasies van die grondwet, vanselfsprekend in 'n groter mate benadruk as ander. Die vraag het nou ontstaan of die massamedia, en veral die televisie, nie dalk hierdeur 'n agendastellende funksie met betrekking tot die referendum gespeel het nie. Met die agendastellende

funksie van televisie word hier bedoel 'n bepaalde soort uitwerking wat die medium op die gebruikers daarvan kan hê, naamlik om sekere temas as belangriker of relevanter vir die referendum as ander te laat voorkom. Ten einde hierdie moontlike agendastellende funksie van die uitsendings te ondersoek, het die Instituut vir Kommunikasienavorsing van die RGN 'n projek geloods wat uit twee fases bestaan, naamlik eerstens 'n inhoudsontleding van die nuus- en Nuusfokusprogramme wat tydens die ses weke voor die referendum gebeeldsaai is, en tweedens 'n landwye telefoonopname wat twee weke na die referendum plaasgevind het. Die resultate wat in hierdie bevinding bevat is, handel slegs oor die eerste fase van die studie, naamlik die inhoudsontleding van televisie-uitsendings. Die resultate van die telefoonopname en die gevolgtrekkings oor die moontlike agendastellende funksie van televisie word in aparte publikasies bespreek.

1.2 DOEL

Die doel met die navorsing waaroor daar in hierdie publikasie gerapporteer word, is om deur middel van inhoudsontleding vas te stel watter temas wat op die voorgestelde grondwet betrekking het, die meeste benadruk is in die nuus- en Nuusfokusprogramme wat in die ses weke voor die referendumdag op TV1 gebeeldsaai is. Daar sal ook gelet word op die wyse waarop die temas deur die verskillende mededelers (bronne) in die twee soorte programme beklemtoon word.

1.3 ALGEMENE WERKSWYSE

Die navorsing is gebaseer op 'n steekproef bestaande uit alle agtuur nuus- en Nuusfokusprogramme wat die ses weke voor die referendumdag op

HOOFSTUK 3

SAMEVATTING

3.1 INLEIDING

Die aankondiging deur die Suid-Afrikaanse Regering dat 'n referendum op 2 November 1983 gehou gaan word om Blankes se houding oor die voorgestelde nuwe grondwet te toets, het weerklank in die massamedia gevind en die referendumbeleid van elke politieke party in die land het wye muusdekking geniet. Koerante het vir of teen die voorgestelde grondwet standpunt ingeneem, en op TV1 het daar tydens die ses weke voor die referendumdag 'n reeks spesiale Nuusfokusprogramme verskyn. Sekere fasette van die grondwet het in groter mate kommentaar as ander ontlok, en die vraag het nou ontstaan of die massamedia, en veral die televisie, nie dalk hierdeur 'n bepaalde soort uitwerking op die publiek het nie, naamlik om sekere temas as belangriker of relevanter vir die referendum as ander te laat voorkom. Ten einde hierdie moontlike agendastellende funksie van televisieuitsendings te ondersoek, het die Instituut vir Kommunikasienavorsing van die RGN 'n projek geloods wat onder andere bestaan het uit 'n inhoudsontleding van die nuus- en Nuusfokusprogramme wat tydens die ses weke voor die referendum gebeeldsaai is.

Die resultate wat in hierdie bevinding bevat is, handel slegs oor hierdie inhoudsontleding van televisieprogramme. Die doel met hierdie navorsing was om deur middel van inhoudsontleding vas te stel watter temas wat op die voorgestelde grondwet betrekking het, die meeste beklemtoon is in die nuus- en Nuusfokusprogramme wat in die ses weke

TABEL 2.9
TYD AAN RIGTING VAN TEMAS IN NUUSFOKUSPROGRAMME AFGESTAAN

Rigting	Tema									Totaal	
	Grondwet- like ver- andering	Mags- deling	Posisie Swartes	Magte President	Mense- regte	Ander aspekte grondwet	Gods- diens	Buite- land	Ekonomiese Algemeen		
Ja *	1386 20,71	1481 22,13	606 9,05	285 4,26	412 6,16	95 1,42	843 12,60	566 8,46	506 7,56	513 7,66	6693 100,00
Nee **	530 11,02	1424 29,62	748 15,56	115 2,39	264 5,49	49 1,02	497 10,34	0 0,00	675 14,04	506 10,52	4808 100,00
Inligting	871 16,67	1008 19,30	380 7,27	1113 21,31	71 1,36	228 4,36	259 4,96	0 0,00	97 1,86	1197 22,91	5224 100,00
TOTAAL : Minute	2 787 % 16,66	3 913 23,40	1 734 10,37	1 513 9,05	747 4,47	372 2,22	1 599 9,55	566 3,38	1 278 7,64	2 216 13,25	16 725 100,00

* Oorredend ten opsigte van 'n ja-stem.

** Oorredend ten opsigte van 'n nee-stem.

TVL gebeeldsaai is. Hierdie programme is elk op videoband op die dag van uitsending opgeneem.

(1) Na 'n deeglike studie van die steekproef programme het dit geblyk dat daar veral gefokus is op vyftien mededelers en op tien temas wat met die voorgestelde grondwet verband hou. 'n Kategorieësisteme wat vir al hierdie temas en mededelers voorsiening maak, is opgestel.

Die ontleding van die programme is deur twee opgeleide kodeerders gedoen wat alle besonderhede aangeteken het op 'n datavels wat spesiaal vir die doel ontwerp is. 'n Voorbeeld van 'n datavels word in bylae A aangegee. Slegs boodskappe wat op die referendum betrekking gehad het, is ontlaed.

By sulke boodskappe is daar gelet op die tyd (aantal sekondes) wat elke mededeler (die bron van die boodskap) aan elke tema of onderafdeling daarvan bestee, asook op die besonderhede van die program waarin die boodskap voorkom.

1.4 KATEGORIEË

1.4.1 Mededelers

Die volgende groepering van mededelers is gemaak:

- 01 SAUK – verteenwoordiger / verslaggewer / journalist
- 02 Regering / Nasionale Party (NP) – leier / verteenwoordiger / individu/ regeringsverteenvoerdiger soos Minister, President of Ambassadeur (omdat die boodskappe van diegene wat slegs die Nasionale Party en die wat die Regering verteenwoordig dieselfde strekking gehad het, is daar nie tussen die twee

terme onderskei nie)

- 03 Progressiewe Federale Party (PFP) - leier / verteenwoordiger / individu (amptelike opposisie)
- 04 Nuwe Republiek Party (NRP) - leier / verteenwoordiger / individu
- 05 Konserwatiewe Party (KP) - leier / verteenwoordiger / individu
- 06 Herstigte Nasionale Party (HNP) - leier / verteenwoordiger / individu
- 07 Swartes - leier / verteenwoordiger / individu
- 08 Kleurlinge - leier / verteenwoordiger / individu
- 09 Indiërs - leier / verteenwoordiger / individu
- 10 Akademikus / wetenskaplike / kommissie / buro - byvoorbeeld
SABRA
- 11 Sakewêreld - verteenwoordiger van instansies soos ASSOCOM, GKN of AHI
- 12 Koerante - redakteur / verslaggewer / joernalis
- 13 Buiteland - leier of verteenwoordiger
- 14 ANC
- 15 Ander - individue wat nie in bostaande kategorieë pas nie,
byvoorbeeld man of vrou in die straat / student / briefskrywer
- In die res van hierdie navorsingsbevinding word slegs die afkorting van 'n politieke party in plaas van die volledige naam gebruik.

1.4.2 Temas

By elk van die onderstaande tien temas wat geïdentifiseer is, is daar voorsiening gemaak vir die rigting van die boodskap, dit wil sê of dit oorredend ten opsigte van 'n ja-stem is (byvoorbeeld waar 'n verteenwoordiger van die Regering of die een of ander politieke party 'n argument ten gunste van 'n ja-stem aanvoer), oorredend ten opsigte van

TABEL 2.8
TYD AAN RIGTING VAN TEMAS IN NUUSPROGRAMME AFGESTAAN

Rigting	Tema							Totaal			
	Grondwet- like ver- andering	Mags- deling	Posisie Swartes	Magte Presi- dent	Mense- regte	Ander aspakte grondwet	Gods- diens				
Ja *	2609 46,91	403 7,25	418 7,52	0 0,00	0 0,00	0 0,00	719 12,93	350 6,29	500 8,99	563 10,12	5562 100,00
Nee **	858 30,30	734 25,92	515 18,19	30 1,06	0 0,00	0 0,00	140 4,94	0 0,00	61 2,15	494 17,44	2832 100,00
Inligting	977 34,84	0 0,00	6 0,21	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	7 0,25	70 2,50	1744 62,20	2804 100,00
TOTAAL : Minste %	4 444 39,69	1 137 10,15	939 8,39	30 0,27	0 0,00	0 0,00	859 7,67	357 3,19	631 5,63	2 801 25,01	11 198 100,00

* Oorredend ten opsigte van 'n ja-stem.

** Oorredend ten opsigte van 'n nee-stem.

TABEL 2.7
TYD AAN RIGTING VAN TEMAS AFGESTAAN

Rigting	Tema						Totaal
	Grondwet- like verandering	Mags- deling	Posisie Swartes	Magte Presi- dent	Mense- regte	Ander aspekte grondwet	
Ja *	3995 32,60	1884 15,37	1024 8,36	285 2,33	412 3,36	95 0,78	1562 12,75
Nee **	1388 18,17	2158 28,25	1263 16,53	145 1,90	264 3,46	49 0,64	637 8,34
Inrigting	1848 23,02	1008 12,56	386 4,81	1113 13,86	71 0,88	228 2,84	259 3,23
TOTaal : Minutie	7 231 % 25,90	5 050 18,09	2 673 9,57	1 543 5,53	747 2,69	372 1,33	2 458 8,80
							923 3,31

* Oorredend ten opsigte van 'n ja-stem.

** Oorredend ten opsigte van 'n nee-stem.

'n nee-stem is (waar iemand iets ten gunste van 'n nee-stem sê), of slegs inligting verskaf. Die argumente in 'n bepaalde rigting is soms ook verder onderverdeel, byvoorbeeld volgens standpunte wat breedweg ooreenstem met die wat deur die verschillende politieke partye voorgehou is - so is daar onderskei tussen HNP- en PFP-argumente wat 'n nee-stem voorstaan. In gevalle waar uit die grondwet voorgelees is of waar iemand oor televisie vrae van kykers beantwoord het, is die boodskap as inligting gekodeer.

01 GRONDWETLIKE VERANDERING

(a) RIGTING=JA : Grondwetlike verandering is 'n beginpunt vir hervorming, verdere verandering, vooruitgang en stabiliteit.

Dit sal beter rasverhoudinge tot gevolg hê. Dit is 'n ewolusionêre proses van ontwikkeling wat vertroue, vrede, konsensus en vredsame naasbestaan bevorder (NP- en NRP-standpunt).

(b) RIGTING=NEE : Die mededeler is ten gunste van verandering, maar meen nie dit is nodig om die grondwet te verander nie. Die nuwe grondwet is 'n struikelblok in die pad van hervorming. Daar moet met verantwoordelike leiers onderhandel word (PFP-standpunt).

(c) RIGTING=NEE : Die mededeler is ten gunste van verandering, maar teen die voorgestelde rigting daarvan. Elke groep moet sy eie tuisland hê. Die nuwe grondwet sal nie vrede bring nie, maar nuwe strydpunte ontketen, omdat konflik daarin ingebou is (KP- en HNP-standpunt).

(d) INLIGTING : Die geskiedenis van die ontwikkeling van die grondwet of 'n breë raamwerk van die grondwet word verskaf.

(e) BUISTE STEMMING

02 MAGSDELING

(a) RIGTING=JA : 'n Driekamerparlement vir Blankes, Kleurlinge en Indiërs word voorgestaan. Dit gee nie eksklusieve reg aan Blankes nie, maar bied leiers van al drie bevolkingsgroepe op hoë vlak selfbeskikking oor eie sake en medeverantwoordelikheid oor algemene sake (NP- en NRP-standpunt).

(b) RIGTING=NEE : Blankes het te veel mag. Die driekamerparlement is geen magsdeling nie (PFP-standpunt).

(c) RIGTING=NEE : Selfbeskikkingsreg behels 'n eie regering in 'n eie tuisland vir Kleurlinge sowel as vir Indiërs. Die soewereine Blanke Parlement moet behoue bly. Standpunt word ingeneem teen 'n veelrassige parlement, want dit is die eerste stap na integrasie (KP- en HNP-standpunt).

(d) INLIGTING : Algemene inligting oor eie en algemene sake of oor Kleurlinge of Indiërs as groep word verskaf.

03 POSISIE VAN SWARTES

(a) RIGTING=JA : Swartes in nasionale state

moet hul eie regerings kry en onafhanklik ontwikkel. Die stedelike Swartes kry regering op plaaslike vlak. 'n Komitee is deur die Regering aangestel om die aangeleentheid te ondersoek. Die Swartes is nie by die ontwerp van die grondwet betrokke nie, maar wel by die grondwetlike en hervormingsprosesse (NP-standpunt).

(b) RIGTING=JA : Die Swartes moet nasionale state

kry met hul eie regering en die stedelike Swartes moet verteenwoordiging in die parlement hê (NRP-standpunt).

(c) RIGTING=NEE : Regstreekse Swart verteenwoordiging in een sentrale parlement saam met Kleurlinge en Indiërs word

TABEL 2.6
TYD AAN TEMAS DEUR MEDEDELLERS IN NUUSFOKUSPROGRAMME AFGESTAAN

Mededeller	Tema						Totaal
	Grondwet- like ver- andering	Mags- deling	Posisie Swartes	Magte presi- dent	Mense- regte	Ander aspekte grondwet	
SAUK	152 13,57	174 15,54	94 8,39	20 1,79	71 6,34	42 3,75	153 13,66
PFP	429 41,13	256 24,54	187 17,93	0 0,00	96 9,20	75 7,19	0 0,00
NRP	403 23,43	322 18,72	649 37,73	10 0,58	264 15,35	0 0,00	0 0,00
KP	5 0,47	312 29,10	137 12,78	141 13,15	0 0,00	49 4,57	227 21,18
HNP	0 0,00	305 85,67	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00
Swartes	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00
Kleurlinge	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00
Indiërs	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00
Akademici	260 5,82	1 429 31,99	68 1,52	846 18,94	0 0,00	93 2,08	723 16,19
Sakewereld	0 0,00	58 7,58	0 0,00	0 0,00	0 0,00	83 10,85	0 0,00
Koerante	802 39,18	301 14,70	112 5,47	39 1,91	0 0,00	10 0,49	0 0,00
ANC	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00
Ander	126 19,53	158 24,50	14 2,17	195 30,23	0 0,00	6 0,93	0 0,00
TOTAAL : Minutie	2 787 % 16,66	3 913 23,40	1 734 10,37	1 513 9,05	747 4,47	372 2,22	1 599 9,55

RGN · HSRC

NU VAN DIE LIBSTEER- EN
INLIGTINGSDIENSTE

**CENTRE FOR LIBRARY AND
INFORMATION SERVICES**

VERVALDATUM/DATE DUE

85-08-39

TABEL 2.5

TYD AAN TEMAS DEUR MEDEDELERS IN NUUSPROGRAMME AFGEESTAAN

Mededeler	Tema	Ekonomie Algemeen						Totaal
		Grondwetlike verandering	Mags-like verandering	Posisie Swartes	Magte President	Mense-regte	Ander aspekte grondwet	
SAUK	6 0,48	0 0,00	6 0,48	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	7 5,56
Regering	1401 37,92	180 4,87	290 7,85	0 0,00	0 0,00	0 0,00	611 16,54	70 9,47
PFP	223 37,42	102 17,11	93 15,60	0 0,00	0 0,00	0 0,00	55 9,23	0 0,00
NRP	247 22,83	89 8,23	364 33,64	30 2,77	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00
KP	344 38,14	387 42,90	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	102 11,31	0 0,00
HNP	124 35,63	190 54,60	34 9,77	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00
Swartes	24 19,51	35 28,46	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00
Kleurlinge	43 22,51	96 50,26	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00
Indiërs	34 100,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00
Akademici	1147 78,40	0 0,00	35 2,39	0 0,00	0 0,00	0 0,00	53 3,62	0 0,00
Sakewereeld	265 67,60	4 1,02	3 0,77	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00
Koerante	53 21,54	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00
ANC	0 0,00	0 0,00	27 100,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00
Andere	533 63,38	54 6,42	87 10,34	0 0,00	0 0,00	0 0,00	38 4,52	0 0,00
TOTAAL : Minute	4444 39,69	1137 10,15	939 8,39	30 0,27	0 0,00	0 0,00	859 7,67	319 3,19
	%						357 6,63	631 5,63
								2801 25,01
								11198 100,00

bepleit. Apartheid is verskans in die nuwe grondwet omdat die Swartes uitgelaat is (PFP-standpunt).

(d) RIGTING=NEE : Alle Swartes in nasionale state moet hul eie regerings kry en onafhanklik ontwikkel (KP- en HNP-standpunt).

(e) INLIGTING

04 MAGTE VAN NUWE PRESIDENT

- (a) RIGTING=JA : Die President kan nie diktator wees nie.
- (b) RIGTING=NEE : Die President sal te veel mag hê.

(c) INLIGTING

05 MENSEREGTE

(a) RIGTING=JA : Dit is nie nodig om menseregte in die grondwet op te neem nie.

(b) RIGTING=NEE : Dit is noodsaaklik om menseregte in die grondwet op te neem.

(c) INLIGTING

06 ANDER ASPEKTE VAN DIE GRONDWET (BYVOORBEELD PRESIDENTSRAAD)

(a) RIGTING=JA

(b) RIGTING=NEE

(c) INLIGTING

07 GODSDIENS

(a) RIGTING=JA : Die nuwe grondwet tas nie die Christelike karakter van die volk aan nie.

(b) RIGTING=NEE : Die grondwet word op Christelike gronde verwerp.

(c) INLIGTING

08 BUITELAND (BUITELANDSE REAKSIE / INVLOED VAN JA-/NEE-STEM OP BUITELANDSE BETREKKINGE)

- (a) RIGTING=JA : 'n Positiewe reaksie op 'n ja-stem word

verwag.

(b) RIGTING=NEE : Geen verandering of reaksie op 'n nee-stem word verwag nie.

(c) INLIGATION

09 EKONOMIE (SANKSIES / STAKINGS)

(a) RIGTING=JA : Alle groepe deel in die ekonomiese ontwikkeling van die land. Die implementering van die grondwet is baie duur, maar die alternatiewe is ook duur (NP- en NRP-standpunt).

(b) RIGTING=NEE : Die nuwe grondwet vertraag ontwikkeling (PFP-, KP- en HNP-standpunt).

(c) INLIGATION

10 ALGEMEEN (REFERENDUMNUUS / PARTYSKONGRESSE / RHODESIË / IMPLIKASIES VAN JA-/NEE-STEM OP PERSOONLIKE VLAK)

(a) RIGTING=JA

(b) RIGTING=NEE

(c) INLIGATION

1.5 OPLEIDING VAN KODEERDERS

Vir die ontleding is twee kodeerders vir 'n tydperk van twee weke opgelei. Die kodeerders moes eerstens 'n studie maak van die kategorieë. Nadat 'n aantal programme aan hulle vertoon is, is besprekings oor die verskillende aspekte van die kodering met hulle gevoer. Aandag is gegee aan die onderskeie referendumbeleide van die verskillende politieke partye, die identifikasie van die mededelers en die meet met 'n stophorlosie van die duur van 'n boodskap deur 'n mededeler.

TABEL 2.4
TYD AAN TEMAS DEUR MEDEDELLERS AFGESTAAN

Mededeler	Tema						Totaal					
	Grondwetlike verandering	Magtige verandering	Magte Swartes	Mense regte	Ander aspekte	Godsdiens						
SAUK	158 6,64	174 7,32	100 4,21	20 0,84	71 2,99	42 1,77	153 6,43	7 0,29	128 5,38	1,525 64,13	2 378 100,00	
Regering	2 011 27,99	778 10,83	763 10,62	262 3,65	316 4,40	107 1,49	1 014 14,11	916 12,75	231 3,22	787 10,95	7 185 100,00	
PFP	652 39,78	358 21,84	280 17,08	0 0,00	96 5,86	75 4,58	55 3,36	0 0,00	62 3,78	61 3,72	1 639 100,00	
NRP	650 23,20	411 14,67	1 013 36,15	40 1,43	264 9,42	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	68 2,43	356 12,71	2 802 100,00
KP	349 17,68	699 35,41	137 6,94	141 7,14	0 0,00	0 2,48	49 16,67	329 0,00	0 1,62	32 1,62	238 12,06	1 974 100,00
HNP	124 17,61	495 70,31	34 4,83	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	51 7,24	0 0,00	704 100,00
Swartes	24 19,51	35 28,46	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	30 0,00	34 0,00	123 100,00
Kleurlinge	43 22,51	96 50,26	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	42 21,99	10 5,24	191 100,00
Indiërs	34 100,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	34 100,00
Akademici	1 407 23,73	1 429 24,10	103 1,74	846 14,27	0 0,00	93 1,57	776 13,09	0 0,00	526 0,00	750 8,87	5 930 12,65	1 157 100,00
Sakewêreld	265 22,90	62 5,36	3 0,26	0 0,00	0 0,00	0 0,00	83 7,17	0 0,00	739 63,87	5 0,43	2 293 100,00	
Koerante	855 37,29	301 13,13	112 4,88	39 1,70	0 0,00	0 0,00	10 0,44	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	27 100,00
ANC	0 0,00	0 0,00	27 100,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	1 486 100,00
Ander	659 44,35	212 14,27	101 6,80	195 13,12	0 0,00	6 0,40	38 2,56	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 18,51	1 486 100,00
TOTAAL : Minutie	7 231 % 25,90	5 050 18,09	2 673 9,57	1 543 5,53	747 2,69	372 1,33	2 458 8,80	923 3,31	1 909 6,84	5 017 17,97	27 923 100,00	

TABEL 2.3

TYD AAN TEMAS IN NUUSFOKUSPROGRAMME AFGESTAAN

Tema	Tyd (minute)	Persentasie
Magsdeling	3 913	23,40
Grondwetlike verandering	2 787	16,66
Algemeen	2 216	13,25
Posisie van Swartes	1 734	10,37
Godsdienst	1 599	9,55
Magte van President	1 513	9,05
Ekonomie	1 278	7,64
Menseregte	747	4,47
Buiteland	566	3,38
Ander aspekte van grondwet	372	2,22
TOTAAL	16 725	100,0

Na die opleiding is 'n voorondersoek gedoen waarin die interbeoordelaarsbetroubaarheid nagegaan is. Die doel hiermee was om die doeltreffendheid van die opleiding van die kodeerders asook die akkuraatheid van die kategoriedefinisies te ondersoek. Vir dié doel is twaalf referendumboodskappe deur verskillende mededelers deur elke kodeerdeerder afsonderlik gekodeer. Krippendorff (1970) en Holsti (1969) se formule vir die berekening van die betroubaarheidskoëfisiënt vir twee beoordelaars is gebruik om die gegewens te vergelyk. Hierdie formule is gebaseer op die beginsels van Scott se pi-koëfisiënt. Dit bied 'n beter maatstaf van interbeoordelaarsbetroubaarheid as gewone korrelasietegnieke omdat dit in 'n groter mate voorsiening maak vir ooreenkoms tussen beoordelings wat volgens kansfaktore kan voorkom. Die verkreeë saamgestelde betroubaarheidskoëfisiënte wat op elke vlak van ontleding vir die twee kodeerders verkry is, is as bevredigend beskou (gemiddeld 0,8) en daar is met die ontleding voortgegaan.

HOOFSTUK 2

NAVORSINGSRESULTATE

Die resultate van hierdie ondersoek word aan die hand van nege tabelle hieronder bespreek. In elke tabel word die tyd wat aan die temas afgestaan is in minute aangegee, en alle persentasies is tot twee desimale syfers afgerond. As gevolg van hierdie afronding sommeer die persentasies nie altyd presies tot 100 % nie. Dit is belangrik om daarop te let dat hierdie persentasies in die tabelle slegs betrekking het op die tyd wat in die uitsendings aan die referendum (en dus aan die temas) gewy is, en nie dui op die totale duur van die steekproef nuus- en Nuusfokusprogramme nie.

2.1 TYD AAN TEMAS IN NUUS- EN NUUSFOKUSPROGRAMME AFGESTAAN (TABEL 2.1)

TOT 2.3)

In hierdie afdeling word ondersoek ingestel na die tyd wat in die geheel asook in die onderskeie nuus- en Nuusfokusprogramme aan die verskeie temas afgestaan is. In al die programme gesamentlik het die tema "Grondwetlike verandering" die meeste tyd opgeneem, naamlik ongeveer een kwart van die totale tyd wat aan die referendum afgestaan is. "Grondwetlike verandering" is veral in nuusprogramme genoem waar dit ook die tema was wat die meeste (ongeveer twee vyfdes van die tyd) beklemtoon is. Die tema waaraan daar in die geheel die tweede meeste tyd afgestaan is (18,09 % van die tyd wat op die referendum betrekking gehad het), was "Magsdeling", en hierdie tema het veral in Nuusfokusprogramme voorgekom. Ander temas wat relatief prominent was, was "Algemeen" (7,97 %), "Posisie van Swartes" (9,57 %) en "Godsdienst"

TABEL 2.1

TYD AAN TEMAS IN NUUS- EN NUUSFOKUSPROGRAMME AFGESTAAN

Tema	Tyd (minute)	Persentasie
Grondwetlike verandering	7 231	25,90
Magsdeling	5 050	18,09
Algemeen *	5 017	17,97
Posisie van Swartes	2 673	9,57
Godsdienst	2 458	8,80
Ekonomiese	1 909	6,84
Magte van President	1 543	5,53
Buiteland	923	3,31
Menseregte	747	2,69
Ander aspekte van grondwet	372	1,33
TOTAAL	27 923	100,0

TABEL 2.2

TYD AAN TEMAS IN NUUSPROGRAMME AFGESTAAN

Tema	Tyd (minute)	Persentasie
Grondwetlike verandering	4 444	39,69
Algemeen *	2 801	25,01
Magsdeling	1 137	10,15
Posisie van Swartes	939	8,39
Godsdienst	859	7,67
Ekonomiese	631	5,63
Buiteland	357	3,19
Magte van President	30	0,27
Menseregte	0	0,00
Ander aspekte van grondwet	0	0,00
TOTAAL	11 198	100,0

* Hierdie tema dui veral op die nuusdekking van gebeure om die referendum.

is, hoofsaaklik onder "Algemeen", "Grondwetlike verandering" en "Magte van die President" geressorteer het. Inligting van hierdie aard wat in die nuusprogramme aangebied is (tabel 2.8), het byna uitsluitlik (97,04 % van die tyd) oor die eerste twee van hierdie drie temas gehandel, terwyl inligting oor die voorgestelde magte van die President slegs in die Nuusfokusprogramme verskaf is (tabel 2.9).

(8,88 %). Die tema "Algemeen" het veral gedui op die nuusdekking van gebeure om die referendum, soos die gereedkry van die stembusse en inligting oor die korrekte stemprosedure. Die minste aandag is aan "Menseregte" (2,69 %) en "Ander aspekte van die grondwet" (1,33 % van die tyd) gegee, en hierdie twee temas het slegs in Nuusfokusprogramme voorgekom.

2.2 TYD AAN TEMAS DEUR MEDEDELERS AFGESTAAN (TABEL 2.4 TOT 2.6)

Uit tabel 2.4 blyk dat die mededeler wat relatief die meeste tyd gegun is om oor die referendum te praat, die Regering was. Regeringswoordvoerders het naamlik in die nuus- en Nuusfokusprogramme saam vir 7 185 minute uit die totaal van 27 923 minute (dit wil sê ongeveer een kwart van die totale tyd) oor die referendum gesproke. Naastenby net soveel tyd is aan woordvoerders van die vier Blanke opposisiepartye (die HNP, KP, NRP en PFP) gesamentlik verleen. Die ander mededelers wat in die geheel relatief prominent was, was akademici (wat meer as een vyfde van die totale tyd aan die referendum gewy opgeneem het), asook SAUK- en koerantverteenvoerdigers (aan wie elk ongeveer een twaalfde van die tyd toegestaan is). In die nuusprogramme alleen (tabel 2.5) is die meeste tyd (33,00 % van die totaal) aan die Regering afgestaan, maar in die Nuusfokusprogramme (tabel 2.6) was akademici (26,71 % van die tyd) en opposisiepartye (gesamentlik 25,06 % van die tyd) die meeste aan die woord.

As gelet word op die mate waarin elk van die mededelers die verskillende temas beklemtoon het, word die volgende gesien:

- * Die Regering het die meeste tyd aan "Grondwetlike veranderings" bestee, terwyl "Godsdiens" en "Buiteland" die tweede en derde

posisies ingeneem het.

* Die temas wat die meeste deur elk van die opposisiepartye beklemtoon is, was "Magsdeling", "Grondwetlike verandering" en "Ekonomie" in die geval van die HNP en "Magsdeling", "Grondwetlike verandering" en "Godsdiens" in die geval van die KP, terwyl die temas "Posisie van Swartes", "Grondwetlike verandering" en "Magsdeling" deur die NRP, en die temas "Grondwetlike verandering", "Magsdeling" en "Posisie van Swartes" deur die PFP die meeste benadruk is.

* Menings van akademici is die meeste gevra ten opsigte van "Magsdeling", "Grondwetlike verandering" en "Magte van die President".

* SAUK-verteenwoordigers (soos nuuslesers en programmaanbieders) het hoofsaaklik (byna twee derdes van die tyd wat aan hulle toegestaan is) oor die tema "Algemeen" gepraat. Hieruit kan afgelui word dat hulle hoofsaaklik verslag gelewer het aangaande gebeure wat op die referendum betrekking gehad het. Verteenwoordigers van koerante het ook meesal oor hierdie tema of oor die tema "Grondwetlike verandering" gepraat.

'n Verdere manier waarop die gegewens in tabelle 2.4 tot 2.6 ondersoek is, was om by elke tema afsonderlik na te gaan watter mededeler die meeste tyd daaraan afgestaan het. Daar is gevind dat die Regering by vyf van die temas (naamlik "Grondwetlike verandering", "Menseregte", "Ander aspekte van die grondwet", "Godsdiens" en "Buiteland") die prominentste mededeler was. Akademici het by twee temas ("Magsdeling" en "Magte van die President") meer tyd as die ander mededelers bestee. Die tema "Posisie van Swartes" is verder veral deur die NRP beklemtoon, terwyl "Ekonomie" hoofsaaklik deur die sakewêreld en "Algemeen" die meeste deur die SAUK geopper is.

2.3 RIGTING VAN BOODSKAPPE BY TEMAS IN NUUS- EN NUUSFOKUSPROGRAMME

(TABEL 2.7 TOT 2.9)

In hierdie afdeling word gelet op die mate waarin tyd afgestaan is aan argumente wat by die verskillende temas oorredend ten opsigte van 'n ja-of nee-stem was. In die tabelle word daar onder die opskrif "Rigting" ook voorsiening gemaak vir 'n derde kategorie wat 'n weerspieëling is van die inligting wat oor 'n bepaalde tema verskaf is, dit wil sê van die boodskappe wat nie oorredend na die een of ander rigting was nie.

Volgens tabel 2.7 het die mededelers in die geheel by bykans al die temas meer tyd (meer minute) gewy aan boodskappe wat 'n ja-stem voorgestaan het as aan dié wat ten gunste van 'n nee-stem was. Die enigste uitsondering hierop was by die temas "Magsdeling" en "Posisie van Swartes". As gelet word op slegs daardie boodskappe wat ten gunste van 'n ja-stem was, word gesien dat die meeste tyd aan al die programme saam aan die temas "Grondwetlike verandering", "Magsdeling" en "Godsdiens" afgestaan is. In hierdie soort boodskappe in Nuusfokusprogramme was "Magsdeling" die tema wat die prominentste was (tabel 2.9).

By die boodskappe wat 'n nee-stem gepropageer het, was "Magsdeling", "Grondwetlike verandering" en "Posisie van Swartes" in die geheel die opvallendste temas (tabel 2.7). In die Nuusfokusprogramme is relatief baie tyd ook afgestaan aan boodskappe wat 'n nee-stem om ekonomiese redes aanbeveel het (tabel 2.9).

Ten slotte is bevind dat die boodskappe wat as inligting geklassifiseer